

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Економіки та підприємництва

А.А. Брояка

«19» квітня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 «Економіка»**

Освітньо-професійна програма «Економіка»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні ради студентського
самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 6
від «23» березня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету економіки та
підприємництва
Протокол № 8
від «19» квітня 2021 р.

Вінниця 2021

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну
Холод Інна Володимирівна, викладач кафедри української та іноземних мов, електронна адреса: innahorobets@ukr.net

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 1. Українська мова професійного спрямування;

кількість кредитів ЄКТС - 4;

кількість годин - 120 годин, у тому числі 28 аудиторних годин, 92 години самостійна робота.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробку дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами (інклюзивної освіти).

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – 1 семестр, 1 курс.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Назва дисципліни належить до навчальної дисципліни обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної гуманітарної підготовки;

- при вивченні цієї дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): країнознавство, історія України та етнологіологія, українська мова.

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): фінанси, аудит, економіка, етика бізнесу та управління.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента української мови професійного спрямування спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей – здатності використовувати знання української мови в галузі економіки чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів вивчення української мови професійного спрямування і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни - сформувати практичне володіння українською мовою на державному рівні як засобом професійного та побутового спілкування, забезпечити набуття студентами знань, умінь і навичок застосування усіх мовних норм на всіх мовних рівнях, удосконалити навички володіння культурою усного і писемного мовлення в різних мовних стилях, виховання національно свідомих патріотів України та грамотних фахівців-економістів.

5.3. Завдання вивчення дисципліни

Методичне: узагальнення та систематизація теоретичних знань про українську мову професійного спрямування; пізнавальне: розширення нормативних відомостей про українську мову як державну мову України; практичне: оволодіння мовно-комунікативною компетенцією (вмінням застосування лінгво-соціокультурних, лексико-граматичних та семантико-синтаксичних знань і навичок відповідно до мети і ситуації спілкування).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформував такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

спеціальні компетентності (СК):

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

програмні результати:

РН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

РН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

5.4. Зміст навчальної дисципліни. Програма дисципліни орієнтована на глибоке засвоєння мовних норм: орфографічних, лексичних, стилістичних, граматичних, словотвірних, пунктуаційних, синтаксичних, графічних норм української мови під час навчання і професійної діяльності; оволодіння навичками застосування мовних знань у практичній діяльності; вміння виокремлювати мовні процеси української мови на тлі інших індоєвропейських мов шляхом компаративного аналізу лексичних та словотвірних особливостей для визначення ролі української мови на політичній карті світу.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ. Українська мова – державна мова України, національна мова українського народу.		2	8
2	Лексичний склад української мови.		2	8
3	Функціональні стилі сучасної української літературної мови. <i>Трудова книжка, трудовий договір.</i>		2	8
4	Офіційно- діловий стиль сучасної української літературної мови. <i>Контракт. Трудова угода.</i>		2	6
5	Науковий стиль СУЛМ та його засоби у діловому спілкуванні. <i>Анотація. Бібліографія</i>		2	8
6	Літературна мова. Мовна норма. <i>Доповідна та пояснювальна записки.</i>		2	6
7	Підсумкова контрольна робота		2	
8	Українська фразеологія. Фразеологізми ділової мови. Складні випадки української орфографії в текстах ділових паперів. <i>Повідомлення про захід. Прес-реліз.</i>		2	8
9	Писемне мовлення і документ. <i>Протокол, витяг з протоколу.</i>		2	4
10	Українська морфологія. Використання граматичних категорій іменника в офіційно-діловому стилі. Граматичні форми власних назв. <i>Довідка. Розписка</i>		2	6
11	Особливості використання граматичних категорій прикметника в офіційно-діловому стилі. Етикет службового листування. <i>Листи.</i>		2	10
12	Особливості використання граматичних категорій числівника в офіційно-діловому стилі. <i>Звіт.</i>		2	10
13	Особливості використання граматичних категорій дієслова в офіційно-діловому стилі. <i>Розпорядження. Наказ.</i>		2	10
14	Підсумкова контрольна робота		2	
Разом			28	92

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації чи повідомлення).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	32	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		92		

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Горобець А.В., Холод І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: вправи та завдання. Методичні рекомендації. Вінниця, 2020. Код 27214
2. Тимкова В.А., Горобець А.В. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2020. 308 с.
3. Тимкова В.А., Марцінко Т.І., Чечель О.М. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів галузей знань 0305 «Економіка та підприємництво» 0306 «Менеджмент і адміністрування» денної форми навчання. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2013. – 333 с. **(гриф МОН України від 18.03.2013 р. № 1/11-5571).**
4. Тимкова В.А. Українська мова в науці: навчальний посібник / В.А. Тимкова. Вінниця: ВВВНАУ, 2018. 212 с.
5. Тимкова В.А., Марцінко Т.І. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів під час підготовки фахівців ОКР «бакалавр» напрямів галузі 0305 «Економіка та підприємництво». – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2011. – 203 с. **(гриф Міністерства аграрної політики України від 06.12.10 № 18-28-13/1770).**

Додаткова

1. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. 2016. 16 с.
2. Бабич Н. Б. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Б. Бабич. Чернівці: Книги – ХХІ, 2018. 496 с.
3. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навчальний посібник. Київ: Арттек, 2019. 192 с.
4. Гринчишин Д. та ін. Словник-довідник з культури української мови. Львів: Фенікс, 2016. 376 с.
5. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів та коледжів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2019. 472 с.
6. Ділова українська мова: Навчальний посібник / О. Д. Горбул, Л. І. Галузинська та ін. / За ред. О. Д. Горбула. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Знання, КОО, 2020. 226 с.
7. Завальнюк І. Я. Специфіка вдосконалення мовної та мовленнєвої компетентностей на заняттях із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням). European vector of contemporary psychology, pedagogy and social sciences : the experience of Ukraine and the Republic of Poland, 2018.
8. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. Харків: Торсінг, 2019. 384с.
9. Коваль А. П. Ділове спілкування. Київ: Либідь, 2020. 270 с.
10. Корж А.В. Документознавство. Зразки ділових паперів право ділової сфери.

Навч. посіб. Київ: КНТ, 2018. 372 с.

11. Кучеренко Н. М. Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ. Київ: Вища школа, 2018. 174 с.

12. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. Київ: Вища школа, 2021. 462 с.

13. Молоченко В. В. Формування у майбутніх фахівців аграрної сфери готовності до партнерської взаємодії у професійній діяльності: Методичний посібник для студентів спеціальності «Агрономія». Вінниця: ВНАУ, 2018. 61 с. Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/16165.pdf>

14. Олійник О. Б. Світ українського слова: Навчальний посібник. Київ: Хрещатик, 2016. 416 с.

15. Паламар Л. М., Кацавець Г. М. Мова ділових паперів: Практичний посібник. – 2-ге вид., стер. Київ: Либідь, 2020. 206 с.

16. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. Київ: Знання, 2020. 291 с.

17. Тимкова В. А. Уживання дієслівно-іменних конструкцій в офіційно-діловому стилі української мови. Наукові записки БДПУ. 2019. Вип. ХІХ. С. 227–235.

18. Тимкова В.А. Наукова мова як складова майбутньої професійної діяльності студентів- аграрників (на прикладі досліджень Івана Огієнка). Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : науковий збірник. Серія філологічна / [редкол.: Людмила Марчук (голов. ред.), Олег Рарицький (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. ХVІ. С. 107 – 112.

19. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови. 2019. 282 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

8. Методи оцінювання результатів навчання

- екзамени
- тести
- колоквиуми
- контрольні роботи
- самопрезентації
- портфоліо
- наскрізні проекти;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувача та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

9. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль - загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять - 52 бали (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, виконання вправ та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування, контрольні роботи) - 8 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності - 10 балів, підсумковий контроль (іспит в тестовій формі) - 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Форми поточного та підсумкового контролю

- контрольна робота
- колоквіум
- тестування
- екзамени
- презентації
- самопрезентації
- дослідницькі проекти
- самоконтроль
- взаємоперевірка

Шкала оцінки знань студента

Оцінка за національною 4-бальною шкалою	Рейтинг студента, бали	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A
Добре	82-89	B
	75-81	C
Задовільно	66-74	D
	60-65	E
Незадовільно	35-59	FX
	1-34	F

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Усний виступ, письмові відповіді, виконання і захист творчої роботи, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	Загалом володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у роботі на практичних заняттях	18
2	Виконання контрольних робіт, тестування	4
3	Оформлення папки зразків ділових паперів	3
4	Конспектування тем для самостійного опрацювання	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у роботі на практичних заняттях	18
7	Виконання контрольних робіт, тестування	4
8	Оформлення папки зразків ділових паперів	3
9	Конспектування тем для самостійного опрацювання	5
10	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Передбачається врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

10. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини відсутності на занятті, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Силабус погоджено

Гарант освітньої програми

_____ А. А. Брояка

(підпис)